

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 457

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 6 mai 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 831 din 9 decembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 204 alin. (3) din Codul de procedură civilă	2–3
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
304. — Decizie privind eliberarea doamnei Mirela Călugăreanu din funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale de Administrare Fiscală	3
305. — Decizie privind eliberarea domnului Lucian-Ovidiu Heiuș din funcția de secretar de stat la Ministerul Finanțelor	4
306. — Decizie privind numirea domnului Lucian-Ovidiu Heiuș în funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale de Administrare Fiscală	4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
487/1.040/635. — Ordin al ministrului economiei, al ministrului finanțelor și al ministrului muncii și solidarității sociale privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2022 pentru Societatea „Șantierul Naval 2 Mai” — S.A. Mangalia, aflată sub autoritatea Ministerului Economiei	5–6
974. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor pentru modificarea și completarea Ghidului de finanțare a Programului național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.089/2020	7–10
ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI	
Hotărârea din 2 noiembrie 2021 în Cauza Tartousi împotriva României	11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 831

din 9 decembrie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 204 alin. (3) din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 204 alin. (3) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Szekely Agneta în Dosarul nr. 441/309/2017 al Judecătoria Șimleu Silvaniei — Secția mixtă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 16D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, arătând că există jurisprudență relevantă a instanței de contencios constituțional, respectiv Decizia nr. 558 din 18 septembrie 2018.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 16 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 441/309/2017, **Judecătoria Șimleu Silvaniei — Secția mixtă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 204 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, excepție invocată de Szekely Agneta într-un dosar având ca obiect stabilirea masei succesoriale, partajul judiciar și intabularea dreptului de proprietate în cartea funciară.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia arată, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale în măsura în care nu permit judecătorului un drept de apreciere asupra necesității acordului tuturor părților privind modificarea cererii de chemare în judecată chiar dacă modificarea acestei cereri se datorează unor scopuri neimputabile reclamantului, cum ar fi obținerea unor acte de stare civilă de la anumite autorități administrative.

6. Legiuitorul nu a păstrat un echilibru suficient între dreptul de acces la justiție și dreptul de soluționare a cauzei într-un termen rezonabil prin reglementarea necesității acordului expres al tuturor părților în toate cazurile în care modificarea cererii de chemare în judecată este formulată ulterior primului termen de judecată, inclusiv în situația în care depășirea primului termen de judecată nu este imputabilă reclamantului, deoarece în aceste condiții dreptul de acces liber la justiție nu este efectiv.

7. **Judecătoria Șimleu Silvaniei — Secția mixtă**, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, nu și-a exprimat opinia.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor

două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 204 alin. (3) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: „(3) *Modificarea cererii de chemare în judecată peste termenul prevăzut la alin. (1) poate avea loc numai cu acordul expres al tuturor părților.*”

12. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 21 — *Accesul liber la justiție*. Se mai menționează nerespectarea dreptului la un proces echitabil astfel cum este prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 14 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale criticate, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra acestora, constatând că sunt constituționale, prin raportare la critici similare.

14. Astfel, prin Decizia nr. 558 din 18 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 3 ianuarie 2019, Curtea a reținut că principiul disponibilității prevăzut de art. 9 din Codul de procedură civilă trebuie coroborat și cu principiul legalității, părțile având, potrivit art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și probeze pretențiile și apărările, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia. Ca atare, în ceea ce privește instituirea anumitor termene pentru exercitarea unui drept, Curtea a statuat în jurisprudența sa că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă. Așa fiind, Curtea a constatat că, departe de a constitui o negare a dreptului în sine, asemenea exigențe dau expresie ordinii de drept, absolutizarea exercițiului unui anumit drept având drept consecință fie negarea, fie amputarea drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane, cărora statul este ținut să le acorde ocrotire, în egală măsură. Totodată, Curtea a reținut că legiuitorul are competența exclusivă de a stabili regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, soluție ce rezultă din dispozițiile constituționale ale art. 126 alin. (2), astfel că, pentru situații deosebite,

legiuitorului poate stabili reguli speciale de procedură, precum și modalități de exercitare a drepturilor procesuale, astfel încât liberul acces la justiție să nu fie afectat.

15. Curtea a mai reținut că soluția legislativă adoptată reprezintă opțiunea legiuitorului, care a dorit disciplinarea părților, precum și asigurarea celerității procesului, permițând astfel o bună desfășurare a judecării, într-un termen optim și previzibil, în sensul art. 6 din Codul de procedură civilă, element component al termenului rezonabil, reglementat de art. 21 alin. (3) din Constituție. Curtea a mai reținut că respectiva soluție legislativă este pe deplin justificată, în condițiile în care în Codul de procedură civilă este reglementată expres procedura prealabilă a verificării și regularizării cererii de chemare în judecată. Așa

fiind, întrucât drepturile procesuale recunoscute de lege părților au caracter legitim numai în măsura în care sunt exercitate cu bună-credință, în limite rezonabile, cu respectarea drepturilor și intereselor în egală măsură ocrotite ale celorlalte subiecte de drept, stabilirea de către legiuitor a unor limite prin intermediul textelor de lege criticate nu aduce nicio îngrijorare drepturilor în sine, ci, dimpotrivă, creează premisele valorificării lor în concordanță cu exigențele generale proprii unui stat de drept.

16. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în decizia menționată își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

17. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Szekely Agneta în Dosarul nr. 441/309/2017 al Judecătorei Șimleu Silvaniei — Secția mixtă și constată că dispozițiile art. 204 alin. (3) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Șimleu Silvaniei — Secția mixtă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 9 decembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,

Fabian Niculae

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind eliberarea doamnei Mirela Călugăreanu
din funcția de președinte, cu rang de secretar de stat,
al Agenției Naționale de Administrare Fiscală**

Având în vedere Hotărârea Parlamentului României nr. 10/2022 privind numirea unui consilier de conturi la Curtea de Conturi și Adresa Ministerului Finanțelor nr. 9.578 din 4 mai 2022, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/3.371 din 4 mai 2022 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/13.393/M.N. din 5 mai 2022,

în temeiul art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 18 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 609/2003, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Mirela Călugăreanu se eliberează din funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Marian Neacșu

București, 6 mai 2022.

Nr. 304.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea domnului Lucian-Ovidiu Heiuș
din funcția de secretar de stat la Ministerul Finanțelor**

Având în vedere Adresa Ministerului Finanțelor nr. 9.578 din 4 mai 2022, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/3.371 din 4 mai 2022 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/13.393/M.N. din 5 mai 2022,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Lucian-Ovidiu Heiuș se eliberează din funcția de secretar de stat la Ministerul Finanțelor.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂContrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Marian Neacșu

București, 6 mai 2022.

Nr. 305.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind numirea domnului Lucian-Ovidiu Heiuș
în funcția de președinte, cu rang de secretar de stat,
al Agenției Naționale de Administrare Fiscală**

Având în vedere Adresa Ministerului Finanțelor nr. 9.578 din 4 mai 2022, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/3.371 din 4 mai 2022 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/13.393/M.N. din 5 mai 2022,

în temeiul art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 18 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 609/2003, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Lucian-Ovidiu Heiuș se numește în funcția de președinte, cu rang de secretar de stat, al Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂContrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Marian Neacșu

București, 6 mai 2022.

Nr. 306.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL
ECONOMIEI
Nr. 487
din 1 aprilie 2022

MINISTERUL
FINANȚELOR
Nr. 1.040
din 20 aprilie 2022

MINISTERUL MUNCII
ȘI SOLIDARITĂȚII
SOCIALE
Nr. 635
din 6 aprilie 2022

ORDIN

privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2022 pentru Societatea „Șantierul Naval 2 Mai” — S.A. Mangalia, aflată sub autoritatea Ministerului Economiei

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 10 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.326/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, ale art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 18 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 23/2022 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale,

ministrul economiei, ministrul finanțelor și ministrul muncii și solidarității sociale emit următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2022 pentru Societatea „Șantierul Naval 2 Mai” — S.A. Mangalia, aflată sub autoritatea Ministerului Economiei, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul economiei,
Mihai-Ion Macaveiu,
secretar de stat

Ministrul finanțelor,
Adrian Căciu

Ministrul muncii
și solidarității sociale,
**Marius-Constantin
Budăi**

ANEXĂ*)

MINISTERUL ECONOMIEI
Societatea „Șantierul Naval 2 Mai” — S.A. Mangalia
Mangalia, Str. Rozelor nr. 3
Cod unic de înregistrare: RO 2413593

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI pe anul 2022

		mii lei		
INDICATORI		Nr. rd.	Propuneri an curent 2022	
0	1	2	3	
I.	VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5+Rd.6)	1	3.985	
1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	3.984	
	a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3		
	b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4		
2	Venituri financiare	5	1	
II.	CHELTUIELI TOTALE (Rd.6=Rd.7+Rd.19)	6	3.959	
1	Cheletuieli de exploatare, din care:	7	3.959	
	A. cheltuieli cu bunuri și servicii	8	2.379	
	B. cheltuieli cu impozite, taxe și varsaminte asimilate	9	400	

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

0	1	2	3	4
	C.	cheltuieli cu personalul, din care:	10	854
	C0	Cheltuieli de natură salarială(Rd.12+Rd.13)	11	543
	C1	ch. cu salariile	12	497
	C2	bonusuri	13	46
	C3	alte cheltuieli cu personalul, din care:	14	20
		cheltuieli cu plăți compensatorii aferente disponibilizărilor de personal	15	
	C4	Cheltuieli aferente contractului de mandat și a altor organe de conducere și control, comisii și comitete	16	274
	C5	Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	17	17
	D.	alte cheltuieli de exploatare	18	326
2		Cheltuieli financiare	19	0
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	20	26
IV	1	IMPOZIT PE PROFIT CURENT	21	4
	2	IMPOZIT PE PROFIT AMÂNAT	22	
	3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMÂNAT	23	
	4	IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITĂȚI	24	
	5	ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	25	
V		PROFITUL/PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE (Rd. 26=Rd.20-Rd.21-Rd.22+Rd.23-Rd.24-Rd.25), din care:	26	22
	1	Rezerve legale	27	1
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	28	
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	29	
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	30	
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	31	
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 27, 28, 29, 30, 31 (Rd. 32= Rd.26-(Rd.27 la Rd. 31)>= 0)	32	21
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	33	-
	8	Minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome ori dividende convenite acționarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	34	19
	a)	- dividende convenite bugetului de stat	35	18
	b)	- dividende convenite bugetului local	36	
	c)	- dividende convenite altor acționari	37	1
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.33 - Rd.34 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	38	2
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	39	
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	40	
	a)	cheltuieli materiale	41	
	b)	cheltuieli cu salariile	42	
	c)	cheltuieli privind prestațiile de servicii	43	
	d)	cheltuieli cu reclama și publicitate	44	
	e)	alte cheltuieli	45	
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	46	4.556
	1	Alocații de la buget	47	
		alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	48	
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	49	4.556
X		DATE DE FUNDAMENTARE		
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului	50	8
	2	Nr.mediu de salariați total	51	8
	3	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială *)	52	5.531
	4	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoana) determinat pe baza cheltuielilor de natura salariala, recalculat cf. Legii anuale a bugetului de stat **)	53	5.188
	5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (Rd.2/Rd.51)	54	498
	6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu recalculata cf Legii anuale a bugetului de stat	55	498
	7	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoană)	56	
	8	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd. 57=(Rd.6/Rd.1)x1000)	57	993
	9	Plăți restante	58	
	10	Creanțe restante	59	3.000

*) Rd.52 = Rd.151 din Anexa de fundamentare nr.2

**) Rd.53 = Rd.152 din Anexa de fundamentare nr.2

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN**pentru modificarea și completarea Ghidului de finanțare a Programului național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.089/2020**

Luând în considerare Referatul de aprobare al Administrației Fondului pentru Mediu nr. 15/ALA/2022 pentru modificarea și completarea Ghidului de finanțare a Programului național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.089/2020, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 12 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2011 privind stabilirea cadrului instituțional și autorizarea Guvernului, prin Ministerul Finanțelor, de a scoate la licitație certificatele de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul Uniunii Europene, aprobată prin Legea nr. 163/2012, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite prezentul ordin.

Art. I. — Ghidul de finanțare a Programului național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic, aprobat prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.089/2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1139 din 26 noiembrie 2020, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Indicatorul de performanță a programului (I), gestionat și prelucrat de Autoritate, este reprezentat de testarea mecanismului pentru dimensionarea ulterioară a programului național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate, calculat, pe categorii de echipamente, astfel:

Frigidere

I2.1 = $R \times (F_G - F_A)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la frigidere — clasa A)

I2.2 = $R1 \times (F_G - F_B)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la frigidere — clasa B)

I2.3 = $R3 \times (F_G - F_C)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la frigidere — clasa C)

I2.4 = $R4 \times (F_G - F_D)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la frigidere — clasa D)

I2.5 = $R5 \times (F_G - F_E)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la frigidere — clasa E)

I2 — consum total frigidere

I2 = I2.1 + I2.2 + I2.3 + I2.4 + I2.5

Mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător

I3.1 = $S \times (MS_G - MS_A)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la mașini de spălat, mașini de spălat cu uscător clasa A)

I3.2 = $S1 \times (MS_G - MS_B)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la mașini de spălat, mașini de spălat cu uscător clasa B)

I3.3 = $S2 \times (MS_G - MS_C)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la mașini de spălat, mașini de spălat cu uscător clasa C)

I3 — consum total mașini de spălat

I3 = I3.1 + I3.2 + I3.3

Mașini de spălat vase

I4.1 = $G \times (MSV_G - MSV_A)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la mașini de spălat vase — clasa A)

I4.2 = $G1 \times (MSV_G - MSV_B)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la mașini de spălat vase — clasa B)

I4.3 = $G2 \times (MSV_G - MSV_C)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la mașini de spălat vase — clasa C)

I4.4 = $G3 \times (MSV_G - MSV_D)$ (kwh/an) (pentru noile clase energetice la mașini de spălat vase — clasa D)

I4 = consum total mașini de spălat vase

I4 = I4.1 + I4.2 + I4.3 + I4.4

Aparate de aer condiționat

I5 = $U \times (AC1_+ - AC1_{+++})$ (kwh/an) (pentru vechile clase energetice la aparate de aer condiționat clasa +++ la răcire)

I5 = consum total aparate de aer condiționat

Uscătoare de rufe

I6.1 = $H \times (UR_B - UR_{+++})$ (kwh/an) (pentru vechile clase energetice la uscătoare de rufe, clasa +++)

I6.2 = $H1 \times (UR_B - UR_{++})$ (kwh/an) (pentru vechile clase energetice la uscătoare de rufe, clasa ++)

I6 = consum total uscătoare de rufe

I6 = I6.1 + I6.2

Aspiratoare

I7 = $J \times (AS - AS_E)$ (kwh/an)

I7 = consum total aspiratoare

Laptop

I8 = $K \times (PC - L)$ (kwh/an) (pentru laptop)

I8 = consum total laptop

Tablete

I9 = $N \times (PC - TAB_{PC})$ (kwh/an) (pentru tablete)

I9 = consum total tablete

I = indicator total

I = I2 + I3 + I4 + I5 + I6 + I7 + I8 + I9 (kwh/an)

E = $I6 \times 0,23314^*$ (kg CO₂ e/an),

E — cantitatea de CO₂ redusă prin aplicarea programului, unde:

I2.1 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la frigidere — clasa A;

I2.2 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la frigidere — clasa B;

I2.3 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la frigidere — clasa C;

I2.4 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la frigidere — clasa D;

I2.5 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la frigidere — clasa E;

I3.1 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la mașini de spălat rufe, mașini de spălat cu uscător — clasa A;

* 0,23314 — cantitatea de emisii de CO₂ pentru producerea unui kWh (kg/kWh), conform <https://www.gov.uk/government/collections/government-conversion-factors-for-company-reporting>.

13.2 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la mașini de spălat, mașini de spălat cu uscător — clasa B;

13.3 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la mașini de spălat, mașini de spălat cu uscător — clasa C;

14.1 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la mașini de spălat vase — clasa A;

14.2 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la mașini de spălat vase — clasa B;

14.3 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la mașini de spălat vase — clasa C;

14.4 — economia de energie electrică realizată prin program pentru noua clasă energetică la mașini de spălat vase — clasa D;

15 — economia de energie electrică realizată prin program pentru vechile clase energetice la aparate de aer condiționat, clasa A+++;

16.1 — economia de energie electrică realizată prin program pentru vechile clase energetice la uscătoare de rufe, clasa A+++;

16.2 — economia de energie electrică realizată prin program pentru vechile clase energetice la uscătoare de rufe, clasa A++;

17 — economia de energie electrică realizată prin program pentru aspiratoare;

18 — economia de energie electrică realizată prin program pentru laptopuri;

19 — economia de energie realizată prin program pentru tablete;

R — numărul de frigider achiziționate prin program cu clasa energetică A;

R1 — numărul de frigider achiziționate prin program cu clasa energetică B;

R2 — numărul de frigider achiziționate prin program cu clasa energetică C;

R3 — numărul de frigider achiziționate prin program cu clasa energetică D;

R4 — numărul de frigider achiziționate prin program cu clasa energetică E;

S — numărul de mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, achiziționate prin program cu clasa energetică A;

S1 — numărul de mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, achiziționate prin program cu clasa energetică B;

S2 — numărul de mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, achiziționate prin program cu clasa energetică C;

U — numărul de aparate de aer condiționat achiziționate prin program cu clasa energetică A+++ (la răcire);

G — numărul de mașini de spălat vase achiziționate prin program cu clasa energetică A;

G1 — numărul de mașini de spălat vase achiziționate prin program cu clasa energetică B;

G2 — numărul de mașini de spălat vase achiziționate prin program cu clasa energetică C;

G3 — numărul de mașini de spălat vase achiziționate prin program cu clasa energetică D;

H — numărul de uscătoare de rufe achiziționate prin program cu clasa energetică A+++;

H1 — numărul de uscătoare de rufe achiziționate prin program cu clasa energetică A+++;

J — numărul de aspiratoare achiziționate prin program, cu un consum de energie mai mic de 43 kWh/an;

K — numărul de laptopuri achiziționate prin program;

N — numărul de tablete achiziționate prin program;

F_E — consumul de energie electrică al unui frigider clasa energetică E (referință frigider cu un consum de energie de 225 kWh/an);

F_D — consumul de energie electrică al unui frigider clasa energetică D (referință frigider cu un consum de energie de 180 kWh/an);

F_C — consumul de energie electrică al unui frigider clasa energetică C (referință frigider cu un consum de energie de 144 kWh/an);

F_B — consumul de energie electrică al unui frigider clasa energetică B (referință frigider cu un consum de energie de 116 kWh/an);

F_A — consumul de energie electrică al unui frigider clasa energetică A (referință frigider cu un consum de energie de 91 kWh/an);

F_G — referință frigider clasa energetică G cu un consum de energie de 344 kWh/an;

MS_C — consumul de energie electrică al unei mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, cu clasa energetică C (referință mașină de spălat rufe cu un consum de energie de 344 kWh/an);

MS_B — consumul de energie electrică al unei mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, cu clasa energetică B (referință mașină de spălat rufe cu un consum de energie de 286 kWh/an);

MS_A — consumul de energie electrică al unei mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, cu clasa energetică A (referință mașină de spălat rufe cu un consum de energie de 233 kWh/an);

MS_G — referință mașină de spălat rufe, inclusiv cu uscător, clasa energetică G, cu un consum de energie de 716 kWh/an;

UR_B — consumul de energie electrică al unui uscător de rufe cu clasa energetică B (referință uscător cu capacitate de 6 kg cu un consum de energie de 445,2 kWh/an);

UR_++ — consumul de energie electrică al unui uscător de rufe cu clasa energetică A++ (referință uscător cu capacitate de 8 kg cu un consum de energie de 212 kWh/an);

UR_+++ — consumul de energie electrică al unui uscător de rufe cu clasa energetică A+++ (referință uscător cu capacitate de 8 kg cu un consum de energie de 177 kWh/an);

MSV_D — consumul de energie electrică al unei mașini de spălat vase, clasa energetică D (referință mașină de spălat vase cu un consum de energie de 81 kWh/an);

MSV_C — consumul de energie electrică al unei mașini de spălat vase, clasa energetică C (referință mașină de spălat vase cu un consum de energie de 71 kWh/an);

MSV_B — consumul de energie electrică al unei mașini de spălat vase, clasa energetică B (referință mașină de spălat vase cu un consum de energie de 60 kWh/an);

MSV_A — consumul de energie electrică al unei mașini de spălat vase, clasa energetică A (referință mașină de spălat vase cu un consum de energie de 50 kWh/an);

MSV_G — referință mașină de spălat vase, clasa energetică G, cu un consum de energie de 112 kWh/an;

AC1_+ — consumul de energie electrică al unui aparat de aer condiționat clasa energetică A+ la răcire (referință aparat de aer condiționat 12.000 BTU cu un consum de energie de 191 kWh/an);

AC1_+++ — consumul de energie electrică al unui aparat de aer condiționat clasa energetică A+++ la răcire (referință aparat de aer condiționat 12.000 BTU cu un consum de energie de 140 kWh/an);

AS — consumul de energie electrică al unui aspirator (referință aspirator cu un consum de 80 kWh/an, în regim de funcționare de 40 de ore/an);

AS_E — consumul de energie electrică al unui aspirator (referință aspirator cu un consum de energie de 43 kWh/an, în regim de funcționare de 40 de ore/an);

PC — consumul de energie electrică al unui calculator personal (referință calculator personal compus din unitate centrală și monitor, cu un consum de 600 kWh/an, în regim de funcționare de 2.920 ore/an);

L — consumul de energie electrică al unui laptop (referință laptop cu un consum de 300 kWh/an, în regim de funcționare de 2.920 ore/an);

TAB_PC — consumul de energie electrică al unei tablete (referință tabletă cu un consum de 45 kWh/an, în regim de funcționare de 2.920 ore/an).

Pentru consumurile și referințele pentru noile clase de eficiență energetică s-a folosit ca sursă următorul website: <https://www.label2020.eu/>.

2. La articolul 5, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Finanțarea se acordă sub formă de vouchere, pentru achiziționarea de echipamente electrice și electronice de uz casnic, denumite în continuare *echipamente*, după cum urmează:

a) 400 de lei pentru mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, având cel puțin noua clasă energetică C;

b) 400 de lei pentru mașini de spălat vase având cel puțin noua clasă energetică D;

c) 400 de lei pentru aparate de aer condiționat, inclusiv aparate de aer condiționat portabile, cu eficiență energetică la răcire cel puțin A++;

d) 400 de lei pentru categoria frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare având cel puțin noua clasă energetică E;

e) 400 de lei pentru uscătoare de rufe cu eficiență energetică cel puțin A++;

f) 200 de lei pentru aspiratoare cu un consum de energie mai mic de 43 kWh/an;

g) 500 de lei pentru laptopuri;

h) 300 de lei pentru tablete.”

3. La articolul 6, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Sunt considerate cheltuieli eligibile următoarele:

— achiziția de mașini de spălat rufe/vase, uscătoare de rufe, frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare, aparate de aer condiționat, inclusiv aparate de aer condiționat portabile, din clasele energetice prevăzute la art. 5 alin. (1);

— aspiratoare, laptopuri și tablete, prevăzute la art. 5 alin. (1);

— TVA aferentă echipamentelor achiziționate prin program.”

4. La articolul 7 alineatul (2), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) termenul «zi» sau «zile» reprezintă zi calendaristică ori zilele calendaristice, dacă nu se specifică altfel. Termenul se calculează fără a se lua în calcul prima și ultima zi, iar când ultima zi cade într-o zi nelucrătoare, termenul se prelungește până în prima zi lucrătoare care urmează. Documentele și actele solicitate prin ghid pot fi utilizate și în data eliberării lor. Prin excepție, termenul de valabilitate a voucherului se calculează ținând cont de prima și de ultima zi, indiferent dacă acestea cad într-o zi nelucrătoare.”

5. Articolul 10 se modifică și va avea următorul cuprins:

„ARTICOLUL 10

Publicarea pe pagina de internet a Autorității a informațiilor necesare demarării programului

(1) Perioada de organizare a sesiunii de înscriere în vederea validării comercianților se aprobă prin dispoziție a președintelui Autorității, care se publică pe pagina de internet a Autorității cu minimum o zi înainte de data programată pentru deschiderea acesteia. Pe parcursul derulării programului se pot organiza mai multe sesiuni de înscriere.

(2) Perioada de organizare a sesiunii de înscriere a persoanelor fizice se aprobă prin dispoziție a președintelui Autorității, care se publică pe pagina de internet a Autorității cu minimum 5 zile înainte de data programată pentru deschiderea acesteia. Pe parcursul programului se pot organiza mai multe sesiuni de înscriere.”

6. La articolul 14 alineatul (7), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) neîndeplinirea unui criteriu de eligibilitate la data înscrierii comerciantului în aplicația informatică.”

7. La articolul 15, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) În schimbul achiziționării mașinilor de spălat vase având clasa energetică cel puțin D, precum și a uscătoarelor de rufe cu clasă de eficiență energetică veche cel puțin A++, se poate preda oricare dintre echipamentele electrice și electronice de uz casnic prevăzute la art. 5 alin. (1), cu excepția celor de la lit. g) și h).

(3) În schimbul achiziționării oricăruia dintre echipamentele menționate la art. 5 alin. (1) lit. g) și h) se va preda fie un echipament de tip calculator personal, compus din unitate centrală și monitor, fie un alt echipament descris la art. 5 alin. (1) lit. a)—f).”

8. Articolul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:

„ARTICOLUL 16

Înscrierea solicitanților

(1) Înscrierea persoanei fizice în aplicația informatică se realizează numai după publicarea listei cuprinzând comercianții validați și anterior lansării primei etape de generare a voucherelor, prin crearea unui cont de utilizator pe baza datelor

de identificare (numele, prenumele, localitatea, județul și CNP), conform actului de identitate, inclusiv data expirării acestuia, a adresei de e-mail, a unui număr de telefon valid și prin recepționarea unui SMS de confirmare.

(2) Înscrierea solicitanților se realizează conform procedurii stabilite prin dispoziția președintelui Autorității.

(3) Ulterior creării contului, solicitantul procedează la introducerea următoarelor informații:

a) declarația pe propria răspundere potrivit căreia nu înregistrează obligații de plată restante la bugetul de stat și bugetul local, conform legislației naționale în vigoare la data înscrierii;

b) acordul cu privire la prelucrarea de către Autoritate a tuturor datelor și informațiilor furnizate, precum și cu privire la transmiterea acestora către terțe instituții sau persoane juridice în vederea verificării îndeplinirii tuturor obligațiilor și clauzelor prevăzute în ghid sau în scopul elaborării de situații și statistici.

(4) Înscrierea solicitanților se realizează după completarea tuturor câmpurilor din aplicația informatică și după generarea unui mesaj automat de confirmare în acest sens.

(5) Ulterior parcurgerii etapelor prevăzute la alin. (1)—(4), persoanele fizice procedează la selectarea, prin completarea în aplicația informatică, a tipului de EEE care se achiziționează, precum și a declarației pe propria răspundere prin care se obligă să predea un EEE uzat, potrivit art. 15, în momentul achiziționării. Echipamentele incluse în program vor fi disponibile etapizat. Fiecare etapă cuprinde trei categorii de echipamente definite conform prevederilor art. 5 alin. (1) și va avea un buget stabilit prin dispoziție a președintelui Autorității. În cazul în care bugetul alocat etapei de înscriere nu este consumat, acesta se raportează și devine disponibil la organizarea unei noi sesiuni de înscriere.

(6) În contul de utilizator este disponibilă opțiunea de încărcare a documentelor, respectiv BI/CI și declarația pe propria răspundere.

(7) Autoritatea pune la dispoziția solicitantului declarația pe propria răspundere prevăzută în anexa nr. 2 la ghid. Declarația trebuie însoțită prin semnătură de către solicitant și încărcată în aplicația informatică în contul de utilizator până la momentul utilizării voucherului, inclusiv.

(8) În contul de utilizator solicitantul va încărca și o copie a BI/CI până la momentul utilizării voucherului, inclusiv.

(9) Declarația pe propria răspundere și copia BI/CI al/a solicitantului pot fi încărcate și de către comerciantul validat până la momentul utilizării voucherului, inclusiv.”

9. La articolul 18, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În maximum 7 zile de la publicarea listei cu solicitanții aprobați, aceștia se adresează comercianților validați în vederea utilizării voucherelor.”

10. La articolul 19, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Voucherul este valabil 7 zile de la data publicării listei solicitanților aprobați prevăzute la art. 17 alin. (2), perioadă în care trebuie utilizat la un comerciant validat, sub sancțiunea pierderii dreptului de utilizare.”

11. La articolul 19, după alineatul (6) se introduc două noi alineate, alineatele (7) și (8), cu următorul cuprins:

„(7) Persoana fizică care a selectat, dar nu a utilizat voucherul nu mai poate selecta un voucher pentru aceeași categorie pe parcursul aceluiași an calendaristic.

(8) Persoana fizică care a beneficiat de un voucher dintr-o categorie nu mai poate beneficia de același tip de voucher pe parcursul aceluiași an calendaristic.”

12. La anexa nr. 1 la ghidul de finanțare, „Contract de decontare”, articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„ARTICOLUL 2

Durata contractului

Prezentul contract intră în vigoare de la data semnării lui de către ambele părți și este valabil până la 31 decembrie 2022, cu posibilitatea de prelungire cu acordul părților.”

13. La anexa nr. 1 la ghidul de finanțare, „Contract de decontare”, la articolul 3, punctul 3.1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„3.1. Decontarea se face prin încărcarea în aplicația informatică și transmiterea cererii de decontare după data de 20 a fiecărei luni, până la sfârșitul lunii respective. Ultima cerere de decontare în cadrul programului se depune până în data de 10 decembrie 2022.”

14. La anexa nr. 1 la ghidul de finanțare, „Contract de decontare”, la articolul 10, punctul 10.3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„10.3. Prin semnarea prezentului contract, inclusiv în caz de semnare prin împuternicire, noi, reprezentanții legali ai

comerciantului, am luat cunoștință de prevederile Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, privind falsul în declarații.”

15. Anexa nr. 2 „Formular de raportare pentru comerțanții validați în cadrul Programului național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic” la anexa nr. 1 la ghid se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Tánczos Barna

București, 4 mai 2022.
Nr. 974.

ANEXĂ
(Anexa nr. 2 la contractul de decontare)

FORMULAR DE RAPORTARE
pentru comerțanții validați în cadrul Programului național de înlocuire a echipamentelor electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic

Tabelul nr. 1

Comerciant	CUI	Punct de lucru	Producător*)	Nr. de înregistrare în Registrul producătorilor de EEE	Tip EEE**)	Marca	Cod produs	Clasa energetică	Cantitate (buc.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Total									

*) În cazul în care comerciantul are contract cu mai mulți producători, se vor completa informațiile pentru fiecare producător în parte.

- ***) a) mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, având clasa energetică A;
b) mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, având clasa energetică B;
c) mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător, având clasa energetică C;
d) mașini de spălat vase având clasa energetică A;
e) mașini de spălat vase având clasa energetică B;
f) mașini de spălat vase având clasa energetică C;
g) mașini de spălat vase având clasa energetică D;
h) aparate de aer condiționat, inclusiv aparate de aer condiționat portabile, cu eficiență energetică la răcire A+++;
i) aparate de aer condiționat, inclusiv aparate de aer condiționat portabile, cu eficiență energetică la răcire A+;
j) frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare cu noua clasă energetică A;
k) frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare cu noua clasă energetică B;
l) frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare cu noua clasă energetică C;
m) frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare cu noua clasă energetică D;
n) frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare cu noua clasă energetică E;
o) uscătoare de rufe cu eficiență energetică A+++;
p) uscătoare de rufe cu eficiență energetică A+;
q) aspiratoare;
r) laptopuri;
s) tablete.

Tabelul nr. 2

Comerciant	CUI	Punct de lucru	Colector*)	Categoriile de echipamente electrice și electronice uzate**)	Cantități de echipamente electrice și electronice uzate preluate	
					Număr de unități	Tone
1	2	3	4	5	6	7
Total						

*) În cazul în care comerciantul are contract cu mai mulți colectori, se vor completa cantitățile pentru fiecare colector în parte.

- ***) a) mașini de spălat rufe, inclusiv cu uscător;
b) mașini de spălat vase;
c) aparate de aer condiționat, inclusiv aparate de aer condiționat portabile;
d) frigider/combine frigorifice/lăzi frigorifice/congelatoare;
e) uscătoare de rufe;
f) aspiratoare;
g) calculatoare personale.

Subsemnatul declar că informațiile furnizate sunt adevărate.

Data

Reprezentant legal,

.....

(numele și funcția, semnătura)

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA

HOTĂRÂREA din 2 noiembrie 2021 în Cauza Tartousi împotriva României

(Cererea nr. 35.366/15)
Strasbourg

Hotărârea este definitivă. Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Tartousi împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din: Gabriele Kucsko-Stadlmayer, președinte, Iulia Antoanella Motoc, Pere Pastor Vilanova, judecători, și Ilse Freiwirth, grefier adjunct de secție, având în vedere:

— Cererea (nr. 35.366/15) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant sirian, domnul Mustafa Tartousi („reclamantul”), a sesizat Curtea la 15 iulie 2015, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”);

— decizia de a aduce la cunoștința Guvernului român („Guvernul”) capetele de cerere formulate în temeiul art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție, cu privire la imposibilitatea reclamantului de a obține audierea, în cursul procesului, a martorului acuzării Y.T. și la nesemnarea motivării unei decizii definitive de către unul dintre cei trei judecători din compunerea completului de judecată care pronunțase decizia în cauză, precum și decizia de a declara cererea inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

— observațiile părților;

— decizia prin care Curtea a respins opoziția parțială a Guvernului față de examinarea cererii de către un comitet, după ce a deliberat în camera de consiliu, la 28 septembrie 2021, pronunțând prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cererea privește pretinsa încălcare a dreptului reclamantului la un proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție, din cauza imposibilității acestuia de a obține audierea unui martor al acuzării și a nesemnării deciziei definitive pronunțate în apel de către unul dintre judecătorii din compunerea completului de judecată, care se pensionase.

ÎN FAPT

2. Reclamantul s-a născut în 1961 și locuiește în Constanța. Acesta este reprezentat de I. Hașotti, avocat.

3. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul său guvernamental, cel mai recent doamna O. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

4. Reclamantul era, la momentul faptelor, administratorul societății comerciale A., al cărei obiect de activitate era transportul maritim de mărfuri. Acesta a fost trimis în judecată pentru înlesnirea ieșirii din România a lui O.H., care făcea obiectul unui proces penal pentru acte de terorism, la bordul uneia dintre navele administrate de societatea sa. Căpitanul navei care l-ar fi transportat pe O.H. din România în Egipt și apoi în Siria era Y.T., vărul reclamantului.

I. Declarațiile lui Y.T.

A. Audierea lui Y.T. în Liban, prin comisie rogatorie

5. La 30 octombrie 2006, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a solicitat asistența autorităților libaneze pentru localizarea și audierea lui Y.T. în cadrul anchetei penale desfășurate împotriva reclamantului. De asemenea, le-a solicitat să permită unei echipe de anchetă a Parchetului să îl audieze pe Y.T. fie în Liban, fie la sediul Ambasadei României la Beirut.

6. În noiembrie 2007, autoritățile libaneze au informat autoritățile române că Y.T. a fost audiat prin comisie rogatorie. Din documentele pe care acestea le-au transmis autorităților române a reieșit că, în cadrul primei depoziții făcute la

18 octombrie 2007, Y.T. a declarat că nu cunoștea circumstanțele în care O.H. părăsise țara. Y.T. a semnat această primă depoziție în calitate de „martor”. Ulterior, a fost arestat de autoritățile libaneze. Acesta ar fi fost informat cu privire la „drepturile” sale, dar nu ar fi intenționat să se prevealeze de acestea. Când a fost audiat din nou, a precizat că inițial declarase că nu avea cunoștința de împrejurările plecării lui O.H. din România, dar că, ulterior, s-a adresat autorităților libaneze din proprie inițiativă, pentru a „le prezenta adevărul”. În ultima sa relatare, acesta a descris în detaliu relațiile care, din informațiile pe care le deținea, existau între reclamant și O.H. și modul în care reclamantul înlesnise, cu ajutorul său, ieșirea lui O.H. din țară.

7. Ulterior, Y.T. a fost pus în libertate, iar documentele sale de călătorie au fost reținute de autoritățile libaneze. Din dosar nu reiese dacă Y.T. a depus o plângere împotriva autorităților libaneze, prin care le-a acuzat de rele tratamente sau de privare ilegală de libertate în timpul audierii prin comisia rogatorie.

B. Declarația lui Y.T. în fața notarului

8. La 3 decembrie 2007, Y.T. a făcut o declarație în fața unui notar din Tripoli, în care a afirmat că nu s-a consemnat nicio declarație olografă nici în fața Biroului de Combateră a Terorismului din Liban, nici în fața altor autorități judiciare din Liban. Acesta a explicat că reclamantul nu i-a cerut niciodată să transporte persoane în mod ilegal.

C. Plângerea penală formulată de reclamant împotriva lui Y.T.

9. Reclamantul a formulat, în Liban, o plângere împotriva lui Y.T., pe care l-a acuzat de mărturie mincinoasă. În plângere, acesta a precizat că, la sfârșitul anului 2007, la cererea autorităților române, Y.T. fusese audiat ca martor, având în vedere calitatea acestuia de căpitan al navei. Reclamantul l-a acuzat pe Y.T. de mărturie mincinoasă, în special că a afirmat că îi înlesnise fuga lui O.H. din România.

10. Audiata de instanța libaneză la 18 iunie 2008, Y.T. a declarat că mărturisirea prin care îl incriminase pe reclamant a fost făcută cu scopul a obține punerea sa în libertate.

11. Prin Hotărârea din 19 februarie 2009, Tribunalul penal de primă instanță Tripoli l-a obligat pe Y.T. la plata unei amenzi „pentru inventarea de probe materiale” împotriva reclamantului. Instanța a constatat că, în cadrul ședinței din 18 iunie 2008, Y.T. a mărturisit faptele. Aceasta a menționat ca probe ale acușării „plângerea generală, ancheta preliminară, ancheta judiciară, toate actele aflate la dosar”. Instanța libaneză a considerat că „din faptele și probele prezentate s-a stabilit cu certitudine că [Y.T.] a procedat la inventarea de probe materiale împotriva [reclamantului]” și că „aceasta [depoziția lui] fusese motivul inițierii unei anchete împotriva reclamantului”. În decizie se preciza că aceasta era „definitivă și irevocabilă”.

II. Procesul penal împotriva reclamantului

12. Prin rechizitoriul din 23 noiembrie 2007, Parchetul l-a trimis pe reclamant în judecată în fața Curții de Apel București pentru înlesnirea ieșirii din țară a autorului unor acte de terorism, infracțiune pedepsită de art. 33 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului. Prin același rechizitoriu au fost trimiși în judecată O.H. și doi dintre frații săi. Reclamantul a fost acuzat de faptul că a înlesnit, între 23 și 30 iunie 2006, ieșirea ilegală din țară a lui O.H., la bordul unei nave conduse de Y.T.

A. Achitarea reclamantului în primă instanță

13. Parchetul a depus la dosar declarația lui Y.T., luată prin comisie rogatorie la 18 octombrie 2007, în timp ce procesul reclamantului era pendinte în primă instanță în fața curții de apel (*supra*, pct. 6).

14. Reclamantul a solicitat curții de apel să dispună constituirea unei noi comisii rogatorii, astfel încât să poată obține audierea lui Y.T. Acesta a explicat că declarația luată prin comisie rogatorie a fost depusă la dosar de către parchet după formularea cererii introductive de instanță și că nu a avut posibilitatea de a-i adresa întrebări lui Y.T. A adăugat că, la audiere, Y.T. a dat o primă declarație în calitate de martor și, ulterior, după ce a fost arestat, a dat o altă declarație, fără să fie asistat de un avocat. A contestat veridicitatea declarației date de Y.T. în timpul arestului și a depus la dosar Hotărârea pronunțată la 19 februarie 2009 de Tribunalul penal de primă instanță din Tripoli (*supra*, pct. 11).

15. Curtea de apel a respins cererea reclamantului, pe motiv că audierea era inutilă și lipsită de relevanță pentru cauză. A fost de acord să administreze alte probe propuse de reclamant, cum ar fi interogarea altor martori și a unui expert în inspecția navelor.

16. Prin Hotărârea din 8 octombrie 2012, curtea de apel l-a achitat pe reclamant, pe motiv că veridicitatea faptelor de care era acuzat nu fusese dovedită. Astfel, instanța a pronunțat această soluție după ce a examinat și respins toate elementele de probă de la dosar. În ceea ce privește declarațiile martorilor, aceasta a precizat că, fără a stabili o ierarhie a probelor, a considerat „importantă” declarația dată de Y.T. la 18 octombrie 2007 prin comisie rogatorie, care descria în detaliu plecarea lui O.H. din România, în baza unui plan efectuat și supravegheat de reclamant. Or, instanța a reținut că acesta din urmă a depus la dosar Hotărârea din 19 februarie 2009, prin care Tribunalul penal de primă instanță din Tripoli îl condamnase pe Y.T. pentru inventarea de probe. Făcând referire la motivarea hotărârii respective, aceasta a considerat că „în concret, probele materiale inventate la adresa lui Tartousi Mustafa [reclamantul] sunt cele privitoare la scoaterea numelui O.H. de pe teritoriul român la bordul navei [...]”. În consecință, a respins declarația dată de Y.T. prin comisie rogatorie, întrucât aceasta era o probă obținută în mod ilegal.

17. În continuare, curtea de apel a hotărât că o altă categorie de mărturie prin care se urmărea dovedirea faptului că reclamantul îl ajutase pe O.H. erau depozițiile martorilor S.I., B.C.L. și E.H., care au declarat că exista posibilitatea, în proporție de 30—40%, ca persoana care urcase la bordul navei la 16 iulie 2006, în portul Alexandria, pentru a ajunge în Tartous, să fie O.H. Potrivit acesteia, un răspuns în procente a unei stări de fapt nu permitea stabilirea adevărului cu certitudine, motiv pentru care nu le-a considerat utile și concludente pentru cauză. În ceea ce privește depozițiile martorilor cu identitate protejată, A. și R.V., audiați de curtea de apel, s-a considerat că nu conțineau niciun element de sine stătător care să permită clarificarea fondului cauzei.

B. Condamnarea reclamantului de către Înalta Curte

18. Parchetul a declarat apel împotriva acestei decizii în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, susținând, în principal, că prima instanță a respins în mod eronat probele din dosar, inclusiv declarația dată de Y.T. prin comisie rogatorie la 18 octombrie 2007. Potrivit parchetului, curtea de apel nu și-a exercitat în mod activ rolul pentru stabilirea valorii juridice a hotărârii libaneze de condamnare a lui Y.T. pentru inventarea de probe, în aplicarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală. Acesta a adăugat că, pentru a garanta dreptul la un proces echitabil și pentru a-și susține motivul de apel, urma să adreseze autorităților libaneze o cerere de cooperare judiciară pentru furnizarea documentelor pe care s-a bazat Hotărârea din 19 februarie 2009.

19. Parchetul a adăugat că, în măsura în care curtea de apel a decis să admită la dosar, ca probă extrajudiciară, hotărârea judecătorească străină care, în opinia sa, era în contradicție cu declarația lui Y.T. obținută prin intermediul unei comisii rogatorii, aceasta ar fi trebuit să procedeze la audierea acestui martor fie direct, fie prin comisie rogatorie. A adăugat că interogatoriul lui Y.T. a fost realizat de autoritățile libaneze printr-o comisie rogatorie și că nu exista niciun indiciu că s-ar fi recurs la acte de violență sau de constrângere astfel încât declarația să fi fost obținută în mod ilegal.

20. Parchetul a susținut, de asemenea, că, în mod eronat, curtea de apel a considerat că declarația lui Y.T. obținută prin intermediul comisiei rogatorii nu corespundea realității: în opinia sa, o examinare a declarației respective în lumina celorlalte elemente de probă de la dosar permitea să se ajungă la concluzia că aceasta exprima adevărul. A evidențiat legătura de rudenie care exista între reclamant și Y.T. și a adăugat că nu trebuia ignorat faptul că, având în vedere ansamblul elementelor de probă, depoziția lui Y.T. era „fundamentală” pentru soluționarea cauzei.

21. Ulterior, parchetul a informat Înalta Curte că autoritățile libaneze nu au dat curs solicitării autorităților române de a li se comunica toate probele din dosar care au stat la baza condamnării lui Y.T. pentru inventarea de probe.

22. Reclamantul a prezentat observații prin care a răspuns la motivele de apel înaintate de parchet și a negat faptele de care era acuzat. În ceea ce privește declarația dată de Y.T. prin comisie rogatorie, acesta a considerat, în primul rând, că dispozițiile Legii nr. 302/2004 nu erau relevante în speță. Reclamantul a susținut că, în opinia sa, Hotărârea din 19 februarie 2009 a Tribunalului penal din Tripoli era un document care trebuia luat în considerare, cu atât mai mult cu cât, în cadrul procedurii care s-a încheiat cu pronunțarea acestei hotărâri, Y.T. a fost asistat de un avocat și a afirmat că a dat declarația prin comisie rogatorie cu scopul de a fi pus în libertate.

23. Reclamantul a considerat, de asemenea, că declarația dată de Y.T. prin comisie rogatorie putea fi coroborată cu declarațiile menționate de parchet, dar că aceasta era, în același timp, contrazisă de alte mărturii cu privire la care a furnizat exemple.

24. Reclamantul a solicitat Înaltei Curți să îl audieze pe Y.T. fie prin intermediul unei comisii rogatorii, fie prin videoconferință. La 17 iunie 2014, Înalta Curte a respins cererea, pe motiv că fuseseră deja instrumentate suficiente probe pentru a dovedi elementele de fapt a căror existență reclamantul a dorit să fie stabilită astfel.

25. Prin Decizia din 7 octombrie 2014, Înalta Curte, în complet format din judecătorii R.A.P., președinte, și M.G. și M.I., asistați de magistratul-asistent V.C., l-a condamnat pe reclamant la 7 ani de închisoare cu executare, pentru înlesnirea ieșirii din țară a autorului unor acte de terorism. Faptele de care reclamantul a fost acuzat au fost stabilite pe baza rapoartelor de monitorizare a terminalelor telefonice ale terților, a declarației date de Y.T. prin comisie rogatorie și care îl incrimina pe reclamant, precum și pe baza declarațiilor lui S.I., B.C.L. și E.H.

26. Înalta Curte a mai reținut că din probatoriu a reieșit că reclamantul era vinovat de săvârșirea infracțiunii de care fusese acuzat. Aceasta a explicat că declarația dată de Y.T. prin comisie rogatorie a fost respinsă în mod eronat de curtea de apel, având în vedere că comisia respectivă a fost organizată în mod legal și că dispozitivul Hotărârii pronunțate la 19 februarie 2009 de Tribunalul penal de primă instanță Tripoli — care constituia un înscris extrajudiciar — nu preciza probele care ar fi fost „inventate” împotriva reclamantului, de exemplu declarația dată de Y.T. la 18 octombrie 2007 prin comisie rogatorie. Înalta Curte a reținut, de asemenea, că actele depuse la dosar de către reclamant constituiau, în opinia sa, doar dispozitivul hotărârii străine și că, deși autoritățile judiciare române au solicitat, prin comisie rogatorie, o copie integrală a acestei hotărâri, autoritățile libaneze au refuzat să dea curs cererii. Aceasta a concluzionat că era necesar să țină seama de declarația dată de Y.T. la 18 octombrie 2007 prin intermediul comisiei rogatorii.

27. Înalta Curte a dedus din analiza conținutului declarației care îl incrimina pe reclamant că acesta descria în detaliu plecarea lui O.H. din țară, detalii care, în opinia sa, nu ar fi putut fi cunoscute dacă faptele nu ar fi fost reale. În continuare, a citat părțile din declarația lui Y.T. considerate relevante, care descriau pregătirile făcute pentru a asigura imbarcarea lui O.H. pe navă și plecarea lui din România. A considerat că era necesar să se compare conținutul declarației din 18 octombrie 2007, dată de Y.T. prin comisie rogatorie, cu declarația dată de Y.T. în fața notarului public, la 3 decembrie 2007. Analiza comparativă a acestor două declarații, coroborate cu toate probele de la dosar, arată că era necesar să înlăture declarația din 3 decembrie 2007, întrucât aceasta nu reflecta realitatea și fusese dată cu scopul de a-l scăpa pe reclamant de urmărirea penală din România.

28. Înalta Curte a precizat apoi că declarația dată de Y.T. prin comisie rogatorie la 18 octombrie 2007 se corobora cu alte probe de la dosar. În continuare, a oferit exemple din diferite părți ale acestei declarații, care erau confirmate de declarațiile martorilor A., B.C.L. și E.H. — declarații pe care le-a reprodus în părțile pe care le considera relevante și care descriau diferite elemente referitoare la plecarea lui O.H. din țară. În continuare, a arătat că declarațiile acestor din urmă martori se coroborau între ele și erau confirmate de alte mărturii, precum cele ale lui P.V., S.I., D.M., sau de alte probe (un raport de analiză al Brigăzii de Combatere a Criminalității Organizate Constanța privind modul în care un pasager clandestin ar fi putut urca la bordul unei nave). A mai precizat că a luat în considerare și corespondența scrisă a lui O.H. cu frații lui.

29. Astfel cum reiese dintr-o scrisoare a Înaltei Curți din 8 octombrie 2019, textul Deciziei definitive din 7 octombrie 2014 a fost redactat la o dată ulterioară de V.C., magistratul-asistent care participase la ședințele de apel și la deliberări (*supra*, pct. 25). La 6 ianuarie 2015, V.C. a finalizat redactarea motivării

deciziei. Motivarea deciziei a fost finalizată la 2 aprilie 2015 și introdusă în sistemul ECRIS.

30. Între timp, la 19 ianuarie 2015, judecătorul M.I. (*supra*, pct. 25) s-a pensionat, ca urmare a cererii depuse la 18 decembrie 2014.

31. Textul definitiv al deciziei pronunțate de Înalta Curte a fost semnat de doi judecători ai completului de apel (R.A.P. și M.G., *supra*, pct. 25) și de magistratul-asistent. În temeiul art. 406 alin. (4) din Codul de procedură penală, judecătorul R.A.P., președintele completului de judecată, a semnat decizia în numele judecătorului M.I., care se pensionase, în locul destinat semnării de către aceasta a deciziei.

32. La 8 aprilie 2015, grefa Înaltei Curți i-a transmis reclamantului o copie a deciziei în care erau menționate numele celor trei judecători ai completului de judecată și cel al magistratului-asistent, fără semnăturile acestora.

33. Printr-un e-mail din 18 iulie 2017, făcând referire la Hotărârea *Cerovšek și Božičnik împotriva Sloveniei*, reclamantul a solicitat Înaltei Curți informații cu privire la data pensionării judecătorului M.I. și la identitatea judecătorului care semnase Decizia din 7 octombrie 2014 în locul acesteia din urmă. Printr-o scrisoare din 10 august 2017, Înalta Curte l-a informat pe reclamant că judecătorul M.I. se pensionase la 19 ianuarie 2015 și că decizia din 7 octombrie 2014 fusese semnată în locul acesteia de președintele completului de judecată, în conformitate cu art. 406 alin. (4) din Codul de procedură penală.

C. Cererea de revizuire a Deciziei Înaltei Curți din 7 octombrie 2014

34. Între timp, în iulie 2013, O.H. a fost identificat în străinătate și a fost returnat în România, unde a fost arestat pentru executarea unei pedepse cu închisoarea. La 11 și 19 noiembrie 2014, acesta a fost audiat de parchet în cadrul altor anchete penale referitoare la terți. În declarațiile sale, acesta a explicat că a părăsit România în 2006 cu ajutorul lui M.Y. și Q.A., pe cale terestră. Pe baza acestor declarații ale lui O.H., reclamantul a solicitat revizuirea procesului penal încheiat prin Decizia din 7 octombrie 2014 (*supra*, pct. 25).

35. Prin Hotărârea din 30 martie 2017, Curtea de Apel Oradea a respins cererea de revizuire. Aceasta a considerat că, având în vedere diferitele poziții succesive pe care O.H. le exprimase în cauză, credibilitatea lui era pusă sub semnul întrebării.

36. În urma recursului formulat de reclamant, prin Decizia din 22 noiembrie 2017, Înalta Curte a confirmat Hotărârea din 30 martie 2017.

CADRUL JURIDIC ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

37. Dreptul (intern), practica internă și elementele de drept comparat referitoare la semnarea hotărârilor judecătorești definitive au fost prezentate în Hotărârea *Iancu împotriva României* (nr. 62.915/17, pct. 15—27, 23 februarie 2021).

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretensele încălcări ale art. 6 § 1 și 3 din Convenție

38. Reclamantul se plânge de imposibilitatea de a obține audierea, în cursul procesului, a martorului acuzării Y.T. și de nesemnarea motivării unei decizii definitive de către unul dintre cei trei judecători din componerea completului de judecată care pronunțase decizia în cauză. Acesta invocă art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție, ale cărui părți relevante în speță sunt redactate după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...] care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

[...]

d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării.”

A. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție din cauza imposibilității de a obține audierea martorului acuzării Y.T.

1. *Cu privire la admisibilitate*

39. Constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate prevăzut la art. 35 din Convenție, Curtea îl declară admisibil.

2. *Cu privire la fond*

a) **Argumentele părților**

40. Reclamantul consideră că imposibilitatea de a obține audierea martorului Y.T., a cărui declarație a fost decisivă pentru condamnarea sa penală, a adus atingere dreptului său la un proces echitabil. Acesta subliniază că Înalta Curte nu a cercetat motivele pentru care Y.T. a fost privat de libertate de către autoritățile libaneze sau natura declarației sale în fața lor. Adaugă că nu exista niciun motiv serios pentru care Y.T. nu putea fi audiat fie personal, fie pe altă cale.

41. Guvernul subliniază că Înalta Curte a examinat cererea reclamantului de audiere a lui Y.T. și că a respins-o motivat. Afirmă că declarația lui Y.T. nu a constituit singura dovadă care a susținut condamnarea reclamantului și explică faptul că, în dreptul român, mijloacele de probă nu au o valoare probatorie prestabilă. În continuare, Guvernul arată că reclamantul a avut posibilitatea de a prezenta argumente pentru a contesta declarația dată de martorul Y.T. prin comisie rogatorie, argumente pe care Înalta Curte le-a analizat cu atenție. Acesta susține că Înalta Curte a abordat cu prudență declarația lui Y.T. și a coroborat-o cu alte elemente de probă în vederea pronunțării deciziei sale.

b) **Motivarea Curții**

42. Curtea face trimitere la principiile aplicabile pe baza cărora se apreciază compatibilitatea cu art. 6 din Convenție a unui proces în cadrul căruia o mărturie a fost admisă ca probă, deși inculpatul nu a avut posibilitatea de a interoga martorul în cauză sau de a obține audierea acestuia, stabilite în hotărârea în Cauza *Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit* [(MC), nr. 26.766/05 și 22.228/06, pct. 118—147, CEDO 2011] și clarificate în Cauza *Schatschaschwili împotriva Germaniei* [(MC), nr. 9.154/10, pct. 110—131, CEDO 2015].

43. Revenind la faptele prezentei spețe, Curtea subliniază că respectiva comisie rogatorie din 18 octombrie 2007 pentru audierea lui Y.T. a fost înființată în cadrul unui proces penal, fără ca reclamantul să fi fost informat cu privire la aceasta. Ulterior, în cursul procedurii judiciare, Y.T. nu a mai fost audiat nici în fața curții de apel, nici în fața Înaltei Curți. Prin urmare, în nicio etapă a procedurii reclamantul nu a fost în măsură să adreseze întrebări acestui martor.

(i) *Clarificarea aspectului dacă neprezentarea martorului Y.T. la proces a fost justificată de motive întemeiate*

44. Curtea constată mai întâi că cererile reclamantului de a obține audierea lui Y.T. nu au fost respinse din motive precum decesul sau teama, absența din motive de sănătate sau din cauza faptului că martorul nu a putut fi găsit (*Schatschaschwili*, citată anterior, pct. 119—121, cu trimiterile citate) și nici din motive legate de particularitățile procesului penal (a se vedea, de exemplu, *S.N. împotriva Suediei*, nr. 34.209/96, pct. 47, CEDO 2002-V). În speță, Înalta Curte a respins cererea reclamantului de a obține audierea lui Y.T., precizând că o nouă audiere a acestuia nu constituia un element de probă necesar, întrucât fuseseră deja instrumentate alte probe (*supra*, pct. 24),

și, ulterior, a hotărât că audierea prin comisie rogatorie în cauză era valabilă (*supra*, pct. 26). Prin urmare, prezenta cauză nu privește o procedură în care martorul Y.T. nu a fost în măsură să se prezinte pentru a fi audiat.

45. Curtea consideră că, în speță, este important faptul că parchetul și-a întemeiat acuzațiile împotriva reclamantului pe declarația lui Y.T. (*supra*, pct. 18—20) și că Înalta Curte s-a bazat pe declarația acestuia pentru a-l condamna pe reclamant (*supra*, pct. 27). Or, într-o situație în care acuzarea se bazează pe o astfel de declarație a unui martor și în care instanța poate utiliza această declarație pentru a-și susține verdictul de vinovăție, interesul apărării de a putea obține audierea martorului în cauză în prezența sa trebuie să fie prezumat și, ca atare, constituie un motiv suficient pentru a admite cererea apărării de citare a martorului respectiv (*Keskin împotriva Țărilor de Jos*, nr. 2.205/16, pct. 45 și 56, 19 ianuarie 2021).

46. Curtea observă, de asemenea, că Înalta Curte nu pare să fi ținut seama de relevanța declarației martorului Y.T. atunci când a decis să nu admită cererile reclamantului de a obține citarea martorului respectiv. În plus, deși acesta din urmă nu a avut posibilitatea de a obține audierea lui Y.T. în cursul procedurii, Înalta Curte nu a avut în vedere, în niciun moment, adoptarea unor măsuri pentru a-i oferi persoanei în cauză posibilitatea de a obține audierea acestui martor al acuzării, fie solicitând înfățișarea acestuia la proces, fie prin altă procedură. Având în vedere abordarea strictă adoptată de Înalta Curte în unele cauze anterioare, Curtea nu este convinsă că aceasta a luat în considerare „toate măsurile rezonabile” (*Al-Khawaja și Tahery*, citată anterior, pct. 120) pentru a asigura înfățișarea lui Y.T. la proces și pentru a-i permite astfel reclamantului să obțină audierea acestuia (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rastoder împotriva Sloveniei*, nr. 50.142/13, pct. 57—58, 28 noiembrie 2017).

47. În consecință, faptele din prezenta cauză par să indice lipsa unor „motive întemeiate” care să justifice neprezentarea lui Y.T. la ședința de judecată. Cu toate acestea, deși lipsa unui „motiv întemeiat” constituie un element important în ceea ce privește aprecierea caracterului echitabil în ansamblu al unui proces, în lumina celorlalte considerente relevante, această lipsă nu indică, în sine, în mod concludent faptul că procesul penal a fost inechitabil (*Schatschaschwili*, citată anterior, pct. 113, și *Seton împotriva Regatului Unit*, nr. 55.287/10, pct. 62, 31 martie 2016).

(ii) *Clarificarea aspectului dacă declarația martorului absent a constituit temeiul unic sau decisiv pentru condamnarea reclamantului sau dacă aceasta a avut o anumită importanță*

48. Curtea observă că, în motivele de apel, parchetul a precizat că declarația lui Y.T. constituia un element de probă „fundamental” (*supra*, pct. 20). În plus, curtea de apel, care a înlăturat această probă din dosar, o calificase ea însăși drept „importantă” (*supra*, pct. 16). Curtea observă, de asemenea, că declarația lui Y.T. a fost elementul folosit de Înalta Curte în raționamentul său pentru stabilirea faptelor și constituia singura probă care îl incrimina direct pe reclamant (*supra*, pct. 27). Nicio dovadă științifică și nicio altă declarație a unui martor nu a indicat în mod expres că reclamantul îl ajutase pe O.H. să părăsească țara. Prin urmare, Curtea consideră că declarația lui Y.T. constituia o probă decisivă pentru condamnarea reclamantului și că respingerea acesteia ca probă a cauzat dificultăți apărării.

(iii) *Clarificarea aspectului existenței unor elemente compensatorii suficiente pentru a contrabalansa dificultățile cauzate apărării*

49. Impactul factorilor compensatorii necesari pentru ca procesul să fie considerat echitabil depinde de importanța pe care o au declarațiile martorului absent. Cu cât această importanță este mai mare, cu atât trebuie să fie mai solide

elementele compensatorii pentru ca procesul să fie considerat echitabil în ansamblul lui (*Schatschaschwili*, citată anterior, pct. 116, *Negulescu împotriva României*, nr. 11.230/12, pct. 45 *in fine*, 16 februarie 2021, și *Fikret Karahan împotriva Turciei*, nr. 53.848/07, pct. 48, 16 martie 2021). Având în vedere caracterul central al declarației lui Y.T. (*supra*, pct. 48), Curtea consideră că erau necesari factori compensatorii importanți pentru a garanta caracterul echitabil al procesului (*Chernika împotriva Ucrainei*, nr. 53.791/11, pct. 66, 12 martie 2020). Aceasta reamintește că trebuie să se țină seama de următoarele aspecte: modul în care Înalta Curte a abordat proba neverificată, administrarea altor probe ale acuzației și valoarea lor probatorie, precum și măsurile procesuale adoptate pentru a compensa imposibilitatea reclamantului de a-i adresa în mod direct întrebări martorului Y.T. în cadrul procesului (*Schatschaschwili*, citată anterior, pct. 125—131, și *Paić împotriva Croației*, nr. 47.082/12, pct. 42, 29 martie 2016).

50. În primul rând, Curtea evidențiază contextul foarte special al cauzei, în care declarația lui Y.T., care îl incrimina pe reclamant, a fost dată prin comisie rogatorie atunci când Y.T. era privat de libertate și fără ca acesta să fie asistat de un avocat (*supra*, pct. 6). Ulterior, în cursul procedurii inițiate de reclamant împotriva lui Y.T., acesta din urmă a afirmat că a dat o declarație mincinoasă împotriva reclamantului pentru a obține punerea sa în libertate (*supra*, pct. 10). Având în vedere această consecință a declarațiilor lui Y.T. și contextele foarte diferite în care au fost făcute, Înalta Curte ar fi trebuit să abordeze cu prudență declarația lui Y.T., cu atât mai mult cu cât constituia o probă incriminatoare importantă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Fikret Karahan*, citată anterior, pct. 53).

51. În această privință, Curtea reamintește că utilizarea declarațiilor date de martori în schimbul imunității sau al altor beneficii poate să pună sub semnul întrebării caracterul echitabil al procesului împotriva inculpatului și poate ridica probleme delicate, în măsura în care, prin însăși natura lor, astfel de declarații fac obiectul unei manipulari și pot fi date exclusiv în vederea obținerii avantajelor oferite în schimb sau cu titlu de răzbunare personală. Așadar, nu trebuie să fie subestimat riscul ca o persoană să poată fi acuzată și judecată pe baza unor afirmații neverificate, care nu sunt în mod necesar dezinteresate (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Adamčo împotriva Slovaciei*, nr. 45.084/14, pct. 59, 12 noiembrie 2019, și *Fikret Karahan*, citată anterior, pct. 51).

52. În continuare, în ceea ce privește alți factori compensatorii (*supra*, pct. 25 și 27), Curtea observă că declarația martorului Y.T. a fost enumerată împreună cu celelalte probe ale acuzației, iar Decizia din 7 octombrie 2014 nu conține elemente care să indice faptul că Înalta Curte a considerat că valoarea probatorie a declarației neverificate a martorului absent avea o importanță minoră. În plus, în prezenta cauză nu exista niciun element de probă similar celor descrise în Hotărârea *Schatschaschwili* (citată anterior, pct. 127—130), care să permită coroborarea declarației neverificate, și nicio altă probă care ar fi putut să ofere garanții similare (*supra*, pct. 28).

53. În cele din urmă, Curtea observă că, în cursul procesului, reclamantul a avut posibilitatea de a prezenta propria versiune a faptelor și să nege acuzațiile aduse împotriva sa (*supra*, pct. 22). De asemenea, acesta a avut posibilitatea de a pune sub semnul întrebării credibilitatea martorului absent, prin depunerea la dosar a unei copii a probelor din dosar care au condus la condamnarea lui Y.T. în Liban și a unei copii a declarației date de acesta în fața notarului (*supra*, pct. 14 și 22). Curtea observă că Înalta Curte a analizat declarația lui Y.T. în contextul procesului penal declanșat împotriva acestuia din urmă în Liban (*supra*, pct. 26) și a furnizat, de asemenea, o analiză comparativă a declarațiilor date de Y.T. în comisie rogatorie și a celei făcute în fața notarului și a explicat motivele

pentru care, în opinia sa, prima declarație relatează adevărul (*supra*, pct. 27).

54. Curtea admite că reclamantul a beneficiat de anumite garanții procedurale importante, care i-au permis să conteste credibilitatea și fiabilitatea declarației lui Y.T. Totuși, având în vedere importanța declarației acestuia din urmă și contextul special în care a fost obținută, precum și gravitatea pedepsei impuse reclamantului (*supra*, pct. 25), Curtea apreciază că aceste garanții nu pot fi considerate suficiente pentru a compensa dificultățile cauzate apărării reclamantului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Fikret Karahan*, citată anterior, pct. 55, și *Keskin*, citată anterior, pct. 68). Acest lucru este cu atât mai adevărat cu cât nu există „motive întemeiate” care să justifice imposibilitatea reclamantului de a-i adresa personal întrebări martorului Y.T. (*supra*, pct. 47).

(iv) Concluzie

55. Având în vedere toate considerentele anterioare, Curtea apreciază că faptul că reclamantul nu a avut posibilitatea, în niciun stadiu al procedurii, de a-l interoga pe Y.T. sau de a obține audierea acestuia a condus la un proces inechitabil în ansamblul său. Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție.

B. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție din cauza lipsei semnăturii unuia dintre membrii completului de judecată

56. La 31 iulie 2017, reclamantul s-a plâns că judecătorul M.I., care a făcut parte din completul de judecată care a pronunțat Decizia din 7 octombrie 2014, nu a participat la redactarea deciziei și nici nu a semnat-o ea însăși, ceea ce a adus atingere dreptului său la un proces echitabil.

Cu privire la admisibilitate

a) Argumentele părților

57. Guvernul pledează pentru neepuizarea căilor de atac interne, imputând reclamantului faptul că nu a introdus o contestație în anulare în fața instanțelor interne. În plus, invocă implicit tardivitatea formulării cererii. În cele din urmă, subliniază că judecătorul R.A.P. a semnat Decizia din 7 octombrie 2014 în numele judecătorului M.I., în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală.

58. Reclamantul consideră că dreptul său la un proces echitabil a fost încălcat.

b) Motivarea Curții

59. Curtea reamintește că a examinat deja și a respins o excepție similară privind neepuizarea căilor de atac interne, referitoare la capete de cerere similare celor invocate de reclamant în prezenta cauză (*Iancu împotriva României*, nr. 62.915/17, pct. 29—35, 23 februarie 2021). Cu toate acestea, chiar presupunând că reclamantul ar fi sesizat Curtea cu capătul său de cerere în termenul de șase luni prevăzut la art. 35 din Convenție, Curtea consideră că acest capăt de cerere este inadmisibil, din motivele expuse în continuare.

60. În Hotărârea *Iancu* (citată anterior, pct. 46—60), după analizarea celor trei etape ale procesului decizional (pronunțarea, redactarea și semnarea deciziei), Curtea a hotărât că intervenția judecătorului care a semnat decizia, în conformitate cu art. 406 din Codul de procedură penală, în locul unui judecător care s-a pensionat imediat după pronunțarea deciziei, nu a avut nicio consecință concretă asupra rezultatului cauzei și nu a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

61. În speță, Curtea observă că, în mod similar Cauzei *Iancu*, citată anterior (pct. 47), judecătorii care au pronunțat decizia în litigiu nu fuseseră înlocuiți înainte de deliberări și de pronunțarea hotărârii în cauză, precum și că redactarea acestei decizii a fost delegată, în conformitate cu legislația națională, unui magistrat-asistent care a participat la procedură (*Iancu*, citată anterior, pct. 48). De asemenea, judecătorul M.I. se afla în imposibilitatea de a semna decizia în litigiu și niciun alt judecător nu a reluat

examinarea cauzei în locul său, astfel încât nu a existat nicio modificare în compunerea completului de judecată, cu excepția semnării deciziei respective de către un alt judecător, în locul judecătorului care se pensionase. Chiar presupunând că principiul nemijlocirii s-ar aplica în speță, Curtea constată că reclamantul nu a prezentat niciun fapt sau argument de natură să o convingă să ajungă, în prezenta cauză, la o concluzie diferită de cea la care a ajuns în Cauza *Iancu*.

62. Prin urmare, Curtea consideră că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

II. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

63. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

64. Reclamantul nu solicită nici repararea prejudiciului suferit, nici rambursarea cheltuielilor sale de judecată.

65. Curtea constată că nu trebuie să fie acordată nicio sumă cu acest titlu.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere formulat în temeiul art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție, cu privire la imposibilitatea de a obține audierea unui martor al acușării, și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 2 noiembrie 2021, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

PREȘEDINTE

GABRIELE KUCSKO-STADLMAYER

Grefier adjuncț,

Ilse Freiwirth

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

